

شورای سیاست گذاری حوزه های علمیه خاوران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خاوران

معاونت پژوهش

مرکز تخصصی کوثر (س)، سطح ۳ شهرستان آباده

عنوان :

ویژگی های جاهلیت از منظر قرآن کریم و مظاهر آن در عصر جدید

استاد راهنما :

حجه الاسلام و المسلمین دکتر عبدالمجید عارفیان

نگارنده :

سمیه روستا

تدوین

مردادماه ۱۴۰۴

و اهدان

تحمیدیه

خدایا! تویی سزاوار ستایش‌های نیکو و بسیار بیشمار تو را ستودن، اگر تو را آرزو کنند، پس بهترین آرزویی، و اگر به تو امید بندند، بهترین امیدی.

خدایا! درهای نعمت بر من گشودی که زبان به مدح غیر تو نگشایم، و بر این نعمتها غیر از تو را ستایش نکنم، و زبان را در مدح نومیدکنندگان، و آنان که مورد اعتماد نیستند باز نکنم.

خداوندا! هر ثناگویی از سوی ستایش شده پاداشی دارد به تو امید بستم که مرا به سوی ذخائر رحمت و گنجهای آمرزش آشنا کنی.

خدایا! این بنده توست که تو را یگانه می‌خواند، و توحید و یگانگی تو را سزاوار است، و جز تو کسی را سزاوار این ستایش‌ها نمی‌داند.

خدایا! مرا به درگاه تو نیازی است جز فضل تو جبران نکند، و آن نیازمندی را جز عطا و بخشش تو به توانگری مبدل نگرداند، پس در این مقام رضای خود را به ما عطا فرما، و دست نیاز ما را از دامن غیر خود کوتاه گردان که «تو به هر چیزی توانایی».

اهدائیہ

حجت آخرین که بر عصر جاهلیت مدرن طلوع خواهد کرد....

تشکر و قدر دانی

سپاس بی‌کران پروردگار یکتا را که هستی‌مان بخشید و به طریق علم و دانش رهنمونمان شد و به هم‌نشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه‌چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت.

به پاس تعبیر عظیم و انسانی‌شان از کلمه ایثار و از خود گذشتگان و سرشار عاطفه و گرمای امیدبخش وجودشان که در این سردترین روزگاران بهترین پشتیبان است و قلب‌های بزرگشان که فریاد رس است و سرگردانی و ترس در پناهمان به شجاعت می‌گراید، و به پاس محبت‌های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی‌کند. به مصداق «من لم شکر المخلوق لم يشکر الخالق» بر خود لازم می‌دانم بدین وسیله از استاد راهنمای گرامی ام حجه الاسلام و المسلمین دکتر عبدالمجید عارفیان که باکرامتی چون خورشید، سرزمین دل را روشنی بخشیدند و گلشن سرای علم و دانش را با راهنمایی‌های کارساز و سازنده بارور ساختند؛ تقدیر و تشکر نمایم.

همچنین از همسر گرامی ام جناب آقای صفائیان که همواره یار و مددکار من بوده اند کمال تشکر را دارم.

۱۲۴-عسکری ، ابو هلال، معجم الفروق اللغوية، قم، مؤسسة النشر الاسلامي، ۱۴۱۲ق.

۱۲۵-عسکری، سيد مرتضى، نقش ائمه در احياء دين، ج ۲، چاپ دوم، انتشارات علامه عسکری، تهران ۱۳۸۹.

۱۲۶-على، جواد، المفصل في التاريخ العرب قبل الاسلام، ج ۱، دار العلم للملايين، مكتبة النهضة، بيروت، ۱۴۱۹ق.
۱۲۷-عياشى، محمد بن مسعود كتاب التفسير، تحقيق سيد هاشم رسولى محلاتى، چاپخانه علميه تهران، ۱۳۸۰.

۱۲۸-غزالي، ابو حامد محمد، المنقذ من الضلال، تصحيح محمد محمد جابر، بيروت، المكتبة الثقافية، ۱۴۲۰ق.

۱۲۹-فاخورى، حنا، تاريخ ادبيات زبان عربى ترجمه ى عبد المحمد آيتى، تهران، توس، ۱۳۷۴.
۱۳۰-فراهيدي، خليل بن احمد العين تحقيق مهدي مخزومى و ابراهيم ،سامرائى، قم، اسوه، ۱۴۱۴هـ.

۱۳۱-فيض كاشانى، ملا محسن تفسير الصافى، دارالفكر، بيروت، ۱۴۲۵ق.

۱۳۲-_____محجة البيضاء، بيروت، مؤسسه الاعلامى للمطبوعات، ۱۴۰۳ هـ. ق، ۱۹۸۳ م.
۱۳۳-_____، الوافى، تهران، كتابفروشى اسلاميه، ۱۳۷۵ق.

۱۳۴-فيض كاشانى، احمد بن محمد، مصباح المنير، ج ۲، انتشارات دار الرضى، قم، ۱۳۸۹.

۱۳۵-قائمی، على، جوان و لغزشهای سياسى انجمن اولياء و مربیان، تهران، ۱۳۶۱.

۱۳۶-قرطبي محمد بن احمد انصارى، قرطبي، تفسير قرطبي، چاپ دوم دار احياء التراث العربى، بيروت، ۱۴۰۵ق.

۱۳۷-قریشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، دار
الکتب الاسلامیة چاپ پانزدهم، تهران، ۱۳۸۶.

۱۳۸-قشیری عبد الکریم بن هوازن، لطائف
الاشارات تحقیق ابراهیم، بسیونی چاپ سوم،
مصر، ۱۴۲۴ق.

۱۳۹-قطب، بن ابراهیم شاذلی (سید قطب)، فی
ظلال القرآن، چاپ هفدهم، دار الشروق، بیروت،
۱۴۱۲ ق.

۱۴۰-قطب، محمد جاهلیت قرن بیستم جاهلیة
القرن العشرين، ترجمه ی محمد علی عابدی، مرکز
نشر انقلاب، تهران، ۱۳۵۹.

۱۴۱-قطب، سید، نشانه های راه معالم فی
الطریق، ترجمه محمود محمودی، نشر احسان،
۱۳۷۸.

۱۴۲-قمی، شیخ عباس، سفینه البحار، مشهد،
انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۵۹ه.ق.

۱۴۳-قمی، علی بن ابراهیم؛ تفسیر القمی؛ سید
طیب جزایری، دار الکتب، ۱۴۰۴ق.

۱۴۴-قمی مشهدی محمد بن محمد رضا، کنز
الدقائق و بحر الغرائب چاپ و انتشارات وزارت
ارشاد، تهران ۱۳۶۰.

۱۴۵-الکوفی، ابن اعثم، الفتوح، تحقیق علی
شیری بیروت، دار الأضواء، چاپ اول، ۱۹۹۱.

۱۴۶-کلینی محمد بن یعقوب، الکافی، دار
الکتب الاسلامیة، تهران، ۱۳۶۵.

۱۴۷-گلاور، جاناتان، انسانیت تاریخ اخلاقی
سده بیستم ترجمه ی افشین خاکباز، نشر آگه،
تهران، ۱۳۹۲.

۱۴۸-ماوردی، ابوالحسن الاحکام السلطانیة، به
کوشش محمد حامد فقی، قاهره، ۱۳۸۶ه.ق.

١٤٩-متقى هندی، علی بن حسام، كنز العمال في سنن الأقوال و الأفعال، تصحيح :صفوة السقا،بيروت، مكتبة التراث الإسلامي، چاپ اول، ١٣٩٧هـ.ق.

١٥٠-مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار الجامعة لدرر اخبار الائمة الاطهار، تحقيق على اكبر غفاری، مكتبة الاسلامیة، تهران، ١٣٧٥.

١٥١-محقق، محمد باقر، نمونه بینات در شأن نزول آیات، نشر اسلامى، تهران، ١٣٥٩.

١٥٢-مراغی، احمد، بن ،مصطفی تفسیر مراغی، دار الاحیاء التراث العربی، بیروت، ١٤١٩ق.

١٥٣- مسعودي، علی بن الحسين، مروج الذهب و معادن الجواهر، تحقيق داغر يوسف اسعد، دار الهجرة، قم، ١٤٠٩ق.

١٥٤-مسلم، بن حجاج نیشابوری، صحیح مسلم الجامع الصحیح، دار الکتب العلمیة، بیروت، ١٤١١هـ.ق.

١٥٥-مصطفوی، حسن، التحقيق في كلمات القرآن الكريم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى، چاپ اول، ١٣٧١.

١٥٦-مطهری، مرتضی، انسان و سرنوشت، انتشارات صدرا، تهران، ١٣٦٠.

١٥٧-_____، حماسه حسینى، انتشارات صدرا، تهران، ١٣٦٤.

١٥٨-_____، مجموعه آثار، ج ٢٦، چاپ اول، انتشارات صدرا، تهران، ١٣٧٨.

١٥٩-معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، مؤسسه انتشاراتی امیر کبیر، تهران، ١٣٤٢.

١٦٠-مغنیة، محمد جواد، تفسیر الکاشف، چاپ اول، دارالکتب الاسلامیة، تهران، ١٤٢٤ق.

- ۱۶۱- _____، في ظلال نهج البلاغة، تحقيق سامی الغریری، مؤسسه دارالکتب الاسلامی، البعة الاولى، ۱۴۲۵ هـ.ق.
- ۱۶۲- مفید، شیخ محمد بن محمد بن نعمان شیخ مفید، الارشاد في معرفة حجج الله على العباد، ترجمه ی محمد باقر ساعدی خراسانی انتشارات دارالمفید، بیروت، ۱۴۱۴ هـ.ق.
- ۱۶۳- مقدسی، مطهر بن طاهر آفرینش و تاریخ تهران نشر آگه، چاپ اول، ۱۳۷۴.
- ۱۶۴- مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، دار الکتب الإسلامية، چاپ اول، تهران، ۱۳۷۴.
- ۱۶۵- میبدی، ابوالفضل رشید الدین کشف الاسرار و عدة الابرار معروف به تفسیر خواجه عبدالله انصاری، با سعی و اهتمام علی اصغر حکمت مؤسسه ی انتشارات امیر کبیر، تهران، ۱۳۷۱.
- ۱۶۶- ندوی، ابوالحسن علی، ماذا خسر العالم بانحطاط المسلمين، ترجمه عبد الحکیم عثمانی، نشر احسان، تهران، ۱۳۹۴.
- ۱۶۷- نوری الطبرسی، میرزا حسین، مستدرک الوسائل ومستنبط المسائل، بیروت، مؤسسة آل البيت عليهم السلام احیاء التراث، ۱۴۰۸ هـ.ق.
- ۱۶۸- نوری، یحیی، اسلام و عقاید و آراء بشری یا جاهلیت و اسلام چاپ دوم، مؤسسه ی مطبوعات فرهانی، تهران ۱۳۴۶.
- ۱۶۹- واحدی نیشابوری، علی بن احمد اسباب النزول ت ذکاوتی قراگوزلو، علیرضا، نشر نی، تهران، ۱۳۸۳.

۱۷۰-واقدي، محمد بن عمر، مغازی ترجمه محمود مهدوی دامغانی، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، چاپ دوم، ۱۳۸۸ش.

۱۷۱-ياقوت الحموي، شهاب الدين أبو عبدالله، ۱۴۰۸ هـ.ق، مُعْجَمُ الْبُلْدَان، دار الكتب العلمية، بيروت، لبنان ج ۷، چاپ سال ۱۹۹۰ م.

۱۷۲-يعقوبی، احمد بن ابی يعقوب، تاريخ يعقوبی، ترجمه ی محمد ابراهيم آيتی، تهران، مرکز انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۲.

۱۷۳-يوسفی غروی، محمد هادی، موسوعة التاريخ الاسلامی، قم:مجمع الفكر الاسلامی، ۱۴۱۳هـ.ق.